

DR. NAGY ANDOR

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola
Eger

Pedagógiai jövőkép és a média

Fokozott érdeklődéssel vártam a VI. Nevelésügyi Kongresszust, hiszen az eddigiek mérföldkövet jelentettek nevelésügyünk alakulásában. Jó sorsom lehetővé tette, hogy ott lehettem 23 évvel ezelőtt az ötödiken is. Hazánkban ekkor még csak kóstolgattuk a médiapedagógia fogalmát, alig foglalkoztunk a tömegkommunikációval. Jóllehet a háztetőkön ágaskodó és egyre szaporodó televízióantennák útján érkező jelek újabb lehetőségekkel, de egyben jelentős problémákkal is gazdagították a pedagógiai gyakorlatot. Iskolatelevízióink akkor bontogatta szárnyait, egyre több adás szolgálta a sajátos élménnyel társult tanulást, a tanítók, tanárok szakmai továbbképzését, a szülői pedagógiai és pszichológiai kultúrájának fejlesztését. Tudományunk sajnos szinte minderről alig vett tudomást.

Ott, akkor javasoltam, hogy a neveléstudomány foglalkozzék a televízió pedagógiai problémáival is, hiszen annak jövője szinte beláthatatlan. A nálunk sokkal fejlettebb országok tapasztalatai figyelmeztettek bennünket is: meg kell tanítani az embert, különösen a gyermekembert az eszköz tudatos alkalmazására, az egyre inkább érzékelhető problémák miatt nem lehet minden esetben a televíziót elmarasztalni, a médiapedagógia — avagy ahogy akkor fogalmaztunk a televíziópedagógia — oktatása része kell legyen a pedagógusképzésnek is. Javasoltuk továbbá, hogy a továbbképzés tartalmával kerüljön bele az iskolatelevízió tudatos pedagógiai alkalmazása.

A 23 év szinte fényévi távolságba került tőlünk a tudomány és a technika rendkívül dinamikus fejlődése eredményeként. Gyorsan változó világunkban megjelentek és egyre inkább megszokottá váltak a parabolaantennák, képernyőinken éjjel-nappal találkozhatunk az „égi jelekkel”, szinte általánossá vált, hogy készülékeinken 20—25 programból válogathatunk, a kiválasztott műsorokat akár videonkra is rögzíthetjük. Gyermkeink, tanulóink olykor napi 2-3 filmet is láthatnak, amelyek hozzájárulhatnak személyiségük alakulásához, jellemük fejlődéséhez, de általuk hozzá szokhatnak az erőszakhoz, az agresszivitáshoz éppúgy, mint a kábítószerélvezethez, illetve a szexuális szabadsághoz.

Ez év tavaszán a Didacta '91 elnevezésű nemzetközi rendezvényen szólhattam arról a jelenségről is, amely aggasztónak tűnik jelenünkben. A magyar gyermekek jelentős részének egészségkárosodása azzal is magyarázható, hogy sok időt tölt a tartósan szemrontó képernyő előtt. Tévézik, videozik vagy számítógépen szórakozik gyermekeink egyre nagyobb hányada rendszeresen. A természetes mozgásigényét sem képes kielégíteni. Ugyanakkor a szülői nagyobbik része örül annak, hogy gyermekük számára kiváló a képernyő előtti parkolóhely, ragyogó a program, nem csavarog a gyermek, nem kell vele foglalkozni, leköti magát.

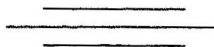
Hiszem, hogy kongresszusainknak is feladata felhívni a szülői, nevelői figyelmét a képernyők értékei mellett a veszélyhelyzetre is, hiszen a jövőtől várható a digitális technika további térhódítása, az újabb dimenzió — amiről itt Marx György akadémikus is beszélt —, és még ki tudja mi minden, ami a jelenleginél is vonzóbbá teszi a technikát, a médiát.

A média-ismeret a Nemzeti Alaptanterv részévé válva közelesen kötelező tananyag lesz, amely újabb kihívást jelent a pedagógusképzés számára is, hiszen emlékeztet, hogy a 60-as években a filmesztétikát se sikerült rendeletileg bevezetni, mivel a pedagógus társadalom felkészületlen volt e feladatra.

Az 1994/95-ös tanévtől várható, hogy újjászületik jelentősen korszerűsödve a Magyar Iskolatelevízió néhány éves kényszerpihenő után.

Jó lenne, ha a VI. Nevelésügyi Kongresszus ajánlásai között szerepelne, hogy a pedagógusképzés és továbbképzés tartalmának képezze részét a médiapedagógia, azon belül az oktatótelevízió adásainak tudatos alkalmazása, segítse a pedagógus társadalom rendszeres visszajelzéseivel, ötleteivel, javaslataival a Magyar Televízió oktatási főszerkesztőségét, amely a távoktatástól kezdve számos új kezdeménnyel kívánja szolgálni nevelésügyünk fejlődését.

Nem vitatható, hogy pedagógiai jövőképünk fontos eleme a média. Vele együtt kell élni, nélküle nincs jövő. A vele való megkülönböztetett foglalkozás éppen ezért nem csupán lehetőség, de sokkal inkább kötelesség.

SZERZŐINK, MUNKATÁRSAINK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel kérjük szerzőinket, hogy kéziratukat a szerkesztőség címére küldjék: 6701 Szeged, Boldogasszony sugárút 6. A borítékra írják rá, hogy kézirat. Csak gépelt 10–12 lapnál nem nagyobb terjedelmű kéziratot fogadunk el. A kézirat első és második példányát kérjük, *kettes sortávolsággal gépelt* formában, *normál géppapíron*, a gépelési hibák gondos kijavításával, a felhasznált szakirodalom pontos feltüntetésével (szerző, cím, hely, kiadó, lapszám, rövidítve: I.).

Külön lapra kérnénk fölírni *irányítószám, lakcímüket, munkahelyüket és személyi számukat*, mert enélkül tiszteletdíjat nem utalunk ki.

Felhívjuk egyúttal szerzőink figyelmét arra is, hogy *másodközlésre nem vállalkozunk*, hozzánk küldött írásaikat más folyóiratokban nem publikálhatják, de az újraközlés jogát is fenntartjuk. Szerkesztőségünkönél is érvényes az az általános gyakorlat, hogy *kéziratot nem őrzünk meg, és nem is küldünk vissza*.

A szerkesztőség